

Försörjningskrav vid anhöriginvandring

Sammanfattning

I betänkandet behandlas proposition 2009/10:77 Försörjningskrav vid anhöriginvandring och tre motioner väckta med anledning av propositionen samt tio motionsyrkanden om anhöriginvandring från den allmänna motions tiden 2009 om bl.a. uppskjuten invandringsprövning och utökad möjlighet till anhöriginvandring.

I propositionen föreslås att det uppställs ett försörjningskrav som villkor för att uppehållstillstånd ska beviljas en utlänning på grund av anknytning till en person i Sverige. Försörjningskravet innebär att anknytningspersonen ska kunna försörja sig själv och ha en bostad av tillräcklig storlek och standard för sig och utlänningen. Undantag från försörjningskravet föreslås om anknytningspersonen är ett barn samt om sökanden är ett barn och den som barnet återoppar anknytning till är barnets förälder. Försörjningskravet ska inte heller gälla om barnets andra förälder ansöker om uppehållstillstånd tillsammans med barnet. Något försörjningskrav ska inte gälla om anknytningspersonen är medborgare i Sverige, annan EES-stat eller Schweiz. Inte heller ska försörjningskravet gälla om anknytningspersonen har beviljats uppehållstillstånd som flykting eller som alternativt skyddsbehövande. Vidare föreslås undantag från försörjningskravet om anknytningspersonen har permanent uppehållstillstånd i Sverige och har vistats här med uppehållstillstånd för bosättning i minst fyra år. Undantag från försörjningskravet föreslås dessutom kunna medges helt eller delvis om det finns särskilda skäl.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 15 april 2010.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag och avstyrker samtliga motionsyrkanden.

I betänkandet finns fyra reservationer (s, v, mp) och ett särskilt yttrande (v, mp).

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	5
Utskottets överväganden	6
Försörjningskrav vid anhöriginvandring	6
Övrigt om anhöriginvandring	14
Reservationer	20
1. Avslag på propositionen, punkt 1 (s, v, mp)	20
2. Lagförslaget, punkt 2 (s, v, mp)	20
3. Uppskjuten invandringsprövning m.m., punkt 3 (v, mp)	21
4. Anhöriginvandring, punkt 4 (v, mp)	22
Särskilt yttrande	23
Lagförslaget, punkt 2 (v, mp)	23
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	24
Propositionen	24
Följdmotionerna	24
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2009	24
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	26

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Avslag på propositionen

Riksdagen avslår motionerna 2009/10:Ju384 yrkande 10 i denna del, 2009/10:Sf9 yrkande 1, 2009/10:Sf10, 2009/10:Sf11 yrkande 1, 2009/10:Sf211 yrkande 19 i denna del och 2009/10:Sf379 yrkande 14.

Reservation 1 (s, v, mp)

2. Lagförslaget

Riksdagen antar regeringens förslag i bilaga 2 till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716). Därmed bifaller riksdagen proposition 2009/10:77 och avslår motionerna 2009/10:Sf9 yrkande 2 och 2009/10:Sf11 yrkande 2.

Reservation 2 (s, v, mp) – villkorad

3. Uppskjuten invandringsprövning m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2009/10:Ju265 yrkande 36, 2009/10:Sf211 yrkande 21, 2009/10:Sf276 och 2009/10:Sf334 yrkande 1.

Reservation 3 (v, mp)

4. Anhöriginvandring

Riksdagen avslår motionerna 2009/10:Ju384 yrkande 10 i denna del, 2009/10:Sf211 yrkande 19 i denna del och 2009/10:Sf277.

Reservation 4 (v, mp)

5. Familjeåterförening i EU

Riksdagen avslår motion 2009/10:U343 yrkande 4.

6. Dna-analys

Riksdagen avslår motion 2009/10:Sf332 yrkande 23.

Stockholm den 18 februari 2010

På socialförsäkringsutskottets vägnar

Gunnar Axén

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Gunnar Axén (m), Veronica Palm (s), Helena Rivière (m), Ronny Olander (s), Lars-Arne Staxäng (m), Solveig Zander (c), Siw Wittgren-Ahl (s), Kurt Kvarnström (s), Göte Wahlström (s), Lars Gustafsson (kd), Mikael Cederbratt (m), Marianne Watz (m), Magdalena Streijffert (s), Stefan Tornberg (c), Emma Carlsson Löfdahl (fp), LiseLotte Olsson (v) och Bodil Ceballos (mp).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlas proposition 2009/10:77 Försörjningskrav vid anhöriginvandring och tre motioner som väckts med anledning av propositionen.

Lagrådet har yttrat sig över förslagen i propositionen.

I betänkandet behandlas också tio motionsyrkanden om anhöriginvandring som väckts under allmänna motionstiden 2009.

Regeringens lagförslag finns i bilaga 2 och de motionsyrkanden som behandlas i ärendet finns i bilaga 1.

I ärendet har utskottet tagit emot skrivelser från Röda Korset och Rädda Barnen.

Utskottets överväganden

Försörjningskrav vid anhöriginvandring

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bifaller regeringens förslag om att ett försörjningskrav ska införas för tredjelandsmedborgare vid anhöriginvandring. Undantag ska dock göras för bl.a. barnfamiljer samt för flyktingar och alternativt skyddsbehövande. Vidare ska försörjningskravet inte gälla om anknytningspersonen har haft uppehållstillstånd för bosättning sedan minst fyra år.

Riksdagen avslår motionsyrkanden om avslag på propositionen och motionsyrkanden om att den som vistats legalt i Sverige i minst fyra år ska undantas från försörjningskravet.

Jämför reservationerna 1 (s, v, mp) och 2 (s, v, mp) samt särskilt yttrande (v, mp).

Gällande ordning

I 5 kap. utlänningslagen (2005:716, UtlL) anges under vilka förutsättningar uppehållstillstånd kan beviljas en utlänning som är anhörig till en person som är bosatt i Sverige eller som har beviljats uppehållstillstånd för bosättning här (anknytningspersonen). Upphållstillstånd ska enligt 3 § ges till en utlänning som är gift eller sambo med anknytningspersonen. Vidare ska uppehållstillstånd ges till en utlänning som är under 18 år och ogift om anknytningspersonen är hans eller hennes förälder eller anknytningspersonen är gift eller sambo med föräldern. Detsamma gäller i princip för ett ogift underårigt barn som adopterats eller avses bli adopterat. Upphållstillstånd ska även ges till en utlänning som är förälder till ett ogift barn som är flykting eller annan skyddsbehövande, om barnet vid ankomsten till Sverige var skilt från båda sina föräldrar eller från någon annan vuxen person som får anses ha trätt i föräldrarnas ställe, eller om barnet lämnats ensamt efter ankomsten. Vidare får enligt 3 a § uppehållstillstånd ges bl.a. till en utlänning som har för avsikt att ingå äktenskap eller inleda ett samboförhållande med anknytningspersonen om förhållandet framstår som seriöst och inte särskilda skäl talar mot att uppehållstillstånd ges. En utlänning som på något annat sätt än som redovisats ovan är nära anhörig till anknytningspersonen får ges uppehållstillstånd om han eller hon har ingått i samma hushåll som anknytningspersonen och det finns ett särskilt beroendeförhållande mellan släktingarna som fanns redan i hemlandet. När det finns synnerliga skäl får uppehållstillstånd också i andra fall beviljas en

utlänning som är adopterad i Sverige i vuxen ålder, är anhörig till en utlänning som är flykting eller skyddsbehövande i övrigt, eller på annat sätt har särskild anknytning till Sverige.

Med flykting avses enligt 4 kap. 1 § UtL en utlänning som befinner sig utanför det land som utlänningen är medborgare i därför att han eller hon känner välgrundad fruktan för förföljelse på grund av ras, nationalitet, religiös eller politisk uppfattning eller på grund av kön, sexuell läggning eller annan tillhörighet till en viss samhällsgrupp under förutsättning att utlänningen inte kan, eller på grund av sin fruktan inte vill, begagna sig av sitt lands skydd.

Med alternativt skyddsbehövande avses enligt 4 kap. 2 § UtL en utlänning som i andra fall än som avses i 1 § befinner sig utanför det land som utlänningen är medborgare i, därför att det finns grundad anledning att anta att utlänningen vid ett återvändande till hemlandet skulle löpa risk att straffas med döden eller att utsättas för kroppsstraff, tortyr eller annan omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning, eller som civilperson löpa en allvarlig och personlig risk att skadas på grund av urskillningslöst våld med anledning av en yttre eller inre väpnad konflikt, och utlänningen inte kan, eller på grund av nämnda risker inte vill, begagna sig av hemlandets skydd.

Enligt 4 kap. 2 a § avses med övrig skyddsbehövande en utlänning som i andra fall än som avses i 1 och 2 §§ befinner sig utanför det land som utlänningen är medborgare i, därför att han eller hon

1. behöver skydd på grund av en yttre eller inre väpnad konflikt eller på grund av andra svåra motsättningar i hemlandet känner välgrundad fruktan att utsättas för allvarliga övergrepp, eller

2. inte kan återvända till sitt hemland på grund av en miljökatastrof.

Propositionen

Regeringen föreslår att ett försörjningskrav vid anhörginvandring ska införas. För att uppehållstillstånd på grund av anknytning till en person ska beviljas en utlänning enligt 5 kap. 3 § eller 3 a § UtL ska det krävas dels att anknytningspersonen kan försörja sig, dels att han eller hon har en bostad av tillräcklig storlek och standard för sig och utlänningen. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer föreslås bemyndigas att meddela föreskrifter om vad som avses med försörjningsförmåga och bostad av tillräcklig storlek och standard.

I propositionen anges bl.a. att långa introduktionsperioder är destruktiva och passiviserande och riskerar att leda till ett utdraget bidragsberoende. En bättre och effektivare introduktion behövs för att minska utanförskapet. Propositionen Nyanlända invandrares arbetsmarknadsetablering – egenansvar med professionellt stöd (2009/10:60) innehåller förslag till förbättringar för nyanländas möjligheter att etablera sig på arbetsmarknaden och i samhällslivet. Vidare har regeringen föreslagit att försöksverksamheten

med etableringssamtal hos Arbetsförmedlingen bör utökas och gälla hela landet. Direkt efter det att uppehållstillstånd beviljats hålls ett etableringssamtal med den nyanlände om hur vägen till egenförsörjning och bostad bör se ut. Regeringen har också fattat beslut för att underlätta organiserad vidareflytt mellan kommuner i syfte att öka rörligheten och möjligheten att flytta dit där det finns goda möjligheter till arbete och bostad. Att anknypningspersonen redan har integrerats i samhället och är egenförsörjande och har bostad främjar enligt regeringen även de nyanlända familjemedlemmarnas integration. I propositionen anförs vidare att en långsiktigt hållbar asyl- och migrationspolitik bygger på ett fördjupat europeiskt samarbete. En harmonisering av reglerna inom EU är därför viktig och gäller även i fråga om försörjningskrav.

Kravet på att kunna försörja sig ska enligt propositionen anses vara uppfyllt om det finns regelbundna arbetsrelaterade inkomster, t.ex. lön från heltidsarbete (behöver inte vara fast arbete), som tillgodoser anknypningspersonens eget livsuppehälle inklusive kostnad för egen bostad. Bedömningen av försörjningsförmågan ska vara framåtsyftande och försörjningskravet enbart kopplat till anknypningspersonen. Vidare måste inte anknypningspersonen förfoga över en bostad vid prövningstillfället, utan det är tillräckligt att en bostad finns när utlänningen anländer. Detta bör kunna visas genom ett hyresavtal eller ett intyg från fastighetsägare, bostadsförmedling eller hyresvärd.

Regeringen anser emellertid att vikten av att familjen hålls samlad gör att försörjningskravet måste utformas på ett sådant sätt att det inte leder till orimliga konsekvenser för berörda barn och familjer. Därför föreslås att vissa undantag från försörjningskravet ska göras.

Försörjningskravet ska inte gälla om anknypningspersonen är ett barn. Vidare ska försörjningskrav inte uppställas om anknypningspersonen är medborgare i Sverige, annan EES-stat eller Schweiz. Regeringen anser att det är rimligt att den som är svensk medborgare ska kunna ta hit anhöriga utan att ett försörjningskrav uppställs. Det skulle också strida mot likabehandlingsprincipen inom EU-rätten att införa det nu aktuella försörjningskravet för medborgare i andra medlemsländer men inte för svenska medborgare. Vidare gäller för anhöriga till EU-medborgare särskilda regler om försörjningskrav för att ha uppehållsrätt respektive beviljas uppehållstillstånd.

Försörjningskravet föreslås inte gälla om anknypningspersonen har beviljats uppehållstillstånd som flykting. Det ska inte heller gälla om anknypningspersonen har tagits emot inom ramen för ett beslut som regeringen har meddelat om överföring av skyddsbehövande till Sverige (vidarebosättning).

I propositionen anges att försörjningskrav enligt familjeåterföreningsdirektivet (2003/86/EG) inte får uppställas som ett villkor för att make eller underåriga barn ska få återförenas med en flykting, förutsatt att ansökan om familjeåterförening lämnas in inom tre månader efter det att flyktingsta-

tus har beviljats. Även skyddsgrundsdirektivet (2004/83/EG) medför en skyldighet för medlemsstaterna att se till att en flyktings familj kan hållas samlad. Regeringen finner det inte lämpligt att göra någon åtskillnad mellan olika kategorier av anhöriga till flyktingar, varför undantaget bör gälla vid samtliga fall av familjeåterförening och inte enbart vid återförening med make och underårigt barn. Det bör inte anges någon tidsgräns för när ansökan ska lämnas in.

Vidare föreslås att försörjningskravet inte ska gälla om anknytningspersonen har beviljats uppehållstillstånd som alternativt skyddsbehövande. Genom skyddsgrundsdirektivet har medlemsstaterna i EU enats om gemensamma kriterier för vilka utlänningar som ska beviljas status som flykting eller alternativt skyddsbehövande. De alternativt skyddsbehövande garanteras vissa rättigheter som liknar dem som tillkommer flyktingar. Det är enligt propositionen önskvärt att alla som omfattas av skyddsgrundsdirektivet behandlas på samma sätt. Detta bör enligt regeringen även gälla i fråga om försörjningskrav.

Regeringen anser att ett försörjningskrav inte bör leda till att återförening aldrig kan ske i Sverige. Om anknytningspersonen har permanent uppehållstillstånd och har vistats i Sverige med uppehållstillstånd för bosättning i minst fyra år, föreslås att undantag ska kunna göras från försörjningskravet. En kortare tidsperiod än fyra år skulle enligt regeringens mening undergräva det incitament till egenförsörjning som försörjningskravet innebär. Vistelsen bör vara sammanhängande, men kortare avbrott i samband med t.ex. en semester eller ett besök i ett annat land bör enligt propositionen kunna göras. Vistelsetiden föreslås beräknas från den dag då permanent uppehållstillstånd beviljats, eller från den dag tidsbegränsat uppehållstillstånd beviljats, om det sedan övergått i ett permanent uppehållstillstånd. En ytterligare förutsättning är att anknytningspersonen befann sig i Sverige vid denna tidpunkt. Annars bör vistelsetiden börja löpa först den dag den faktiska vistelsen inleds.

Försörjningskravet föreslås inte heller gälla om sökanden är ett barn och den som barnet åberopar anknytning till är barnets förälder, eller om barnets andra förälder ansöker om uppehållstillstånd tillsammans med barnet.

Slutligen föreslås att om det finns särskilda skäl ska undantag från försörjningskravet kunna medges helt eller delvis. Regeringen gör bedömningen att ett generellt undantag från försörjningskravet för personer som beviljats uppehållstillstånd på grund av synnerligen ömmande omständigheter eller för övriga skyddsbehövande skulle leda till att försörjningskravet inte får avsett resultat. Det finns inte heller några konventionsåtaganden som förpliktar Sverige att generellt undanta dessa grupper. Enligt vad som anges i propositionen kan det emellertid finnas anledning att göra undantag från försörjningskravet med hänsyn till såväl anknytningspersonen som sökandens situation. Det kan gälla t.ex. om anknytningspersonen har en mer långvarig nedsättning av arbetsförmågan på grund av sjukdom eller annan nedsättning av den fysiska eller psykiska prestationsförmågan och

därför inte kan förväntas försörja sig genom arbete, eller om anknytningspersonen är delvis arbetsoförmögen. Regeringen anser att ett undantag för synnerliga skäl riskerar att bli alltför snävt, varför undantag från försörjningskravet således föreslås kunna medges om det finns särskilda skäl.

När det gäller handläggning av ärenden och information om försörjningskravet, gör regeringen den bedömningen att det inte finns något behov av att i lag eller förordning införa särskilda regler som rör prövningen av om försörjningskravet är uppfyllt. I propositionen anges att Migrationsverket ska utreda ett ärende i den omfattning som dess beskaffenhet kräver. Utgångspunkten måste därmed vara att det ankommer på sökanden att presentera ett underlag för bedömningen av om anknytningspersonen uppfyller försörjningskravet. Anknytningspersonen har dock i flertalet ärenden fullmakt att föra sökandens talan. I propositionen anges att eftersom försörjningskravet innebär en prövning av anknytningspersonens försörjningsförmåga och tillgång till bostad faller det sig naturligt att det i första hand är anknytningspersonen som kommer in med underlag för prövningen. Migrationsverket bör enligt propositionen inte utföra någon självständig utredning i Skatteverkets register m.m. Även muntlig handläggning bör vara möjlig.

Försörjningskravet bör endast prövas vid ansökningstillfället. Någon prövning i efterhand av om försörjningskravet är uppfyllt bör enligt propositionen inte göras, och uppehållstillståndet för den anhörige ska följaktligen inte kunna återkallas om anknytningspersonen inte längre uppfyller försörjningskravet. Däremot bör uppehållstillståndet kunna återkallas med stöd av 7 kap. 1 § UtL om det förekommit vilseledande uppgifter beträffande försörjningskravet.

I propositionen anges vidare att Migrationsverket, utlandsmyndigheterna och kommunerna bör lämna information om försörjningskravet. Både för anknytningspersonen och den sökande är det av vikt att känna till vad kravet innebär. Information bör lämnas vid flera tillfällen, och förutom mer specifik information om vad försörjningskravet innebär bör informationen avse möjligheterna att få arbete och bostad.

I propositionen anförts att försörjningskravet kommer att påverka anknytningspersoner i Sverige att bosätta sig i regioner med goda förutsättningar för arbete och bostad. Förutom minskade kostnader för kommunerna kan även ökade skatteintäkter och arbetsgivaravgifter påräknas. Regeringens bedömning är att de föreslagna reglerna kommer att medföra positiva samhällsekonomiska effekter. Sammantaget beräknas kostnaderna för reformen uppgå till ca 10 miljoner kronor 2010 på grund av något ökade kostnader vid prövning och överprövning av ansökningarna. De ökade kostnaderna ryms enligt regeringens bedömning inom befintliga anslagsramar. Av propositionen framgår att regeringen avser att följa upp och utvärdera reformens konsekvenser.

I propositionen anges att ett försörjningskrav, som syftar till att främja arbete, egenförsörjning och garantera ett ordnat boende vid ankomsten, gynnar såväl kvinnor som män. Ur ett jämställdhetsperspektiv är det dock av betydelse att införa en individuell etableringsersättning som inte påverkas av inkomsterna hos andra personer i hushållet. I den nämnda propositionen om nyanlända invandrades arbetsmarknadsetablering ingår förslag om en statlig individuell etableringsersättning.

Ändringarna i utlänningslagen föreslås träda i kraft den 15 april 2010. Den som har beviljats uppehållstillstånd som skyddsbehövande i övrigt enligt 1989 års utlänningslag därför att han eller hon på grund av sitt kön eller homosexualitet känt välgrundad fruktan för förföljelse ska undantas från försörjningskravet. Vidare föreslås att den som har beviljats uppehållstillstånd som skyddsbehövande i övrigt, enligt 1989 års utlänningslag eller 2005 års utlänningslag i dess lydelse före genomförandet av skyddsgrundsdirektivet, på grund av att han eller hon känt välgrundad fruktan för att straffas med döden eller att utsättas för tortyr eller på grund av yttre eller inre väpnad konflikt också ska undantas från försörjningskravet.

Motioner

I motionerna 2009/10:Sf11 av Veronica Palm m.fl. (s) yrkande 1, 2009/10:Sf9 av Kalle Larsson m.fl. (v) yrkande 1 och 2009/10:Sf10 av Bodil Ceballos m.fl. (mp) yrkas avslag på propositionen. I likhet med de flesta stora remissinstanserna, såsom Migrationsverket, DO, Rädda Barnen och Röda Korset, anser motionärerna att det inte bör införas något försörjningskrav vid anhörginvandring.

Motionärerna i 2009/10:Sf11 pekar på att många av remissvaren visar på de komplexa situationer som kan uppstå med ett försörjningskrav. Bland annat kan den familjesplittring som kan bli följden av förslaget få kontraproduktiv verkan ur integrationssynpunkt. I motionen anförs att syftet med förslaget snarare torde vara att försöka minska antalet asylsökande till Sverige.

I motion 2009/10:Sf9 anförs att förslaget inte på något sätt skulle minska utanförskapet och stärka arbetslinjen. Det finns dock strukturella problem i flyktingmottagandet som försvårar ett snabbt inträde i arbetslivet och som bör åtgärdas. Flera remissinstanser har pekat på betydelsen för integrationen av att hålla samman familjen. Förslaget får diskriminerande effekter på flera plan – för tredjelandsmedborgare jämfört med EU-medborgare, för barnlösa jämfört med barnfamiljer och beroende på vilka skydds-skäl som ligger till grund för uppehållstillståndet.

I motion 2009/10:Sf10 påpekas att jobben finns i storstadsregionerna och de tomma bostäderna finns ute i landet. Detta medför att de som inte lyckas få tag i både jobb och en tillräckligt stor bostad kan få vänta orimligt länge. Handläggningstiderna är fortfarande långa och vissa personer får bara tillfälliga uppehållstillstånd inledningsvis. Familjer kan därför

komma att hållas splittrade betydligt längre tid än fyra år. Att splittra familjer är dessutom kontraproduktivt ur integrationssynpunkt. Motionärerna anför att förslaget snarare syftar till att ge en signal till asylsökande att inte komma till Sverige.

I motion 2009/10:Sf379 av Veronica Palm m.fl. (s) yrkande 14 begärs ett tillkännagivande om att det inte ska införas något försörjningskrav vid anhöriginvandring. I motionen anförts att barnen skulle bli speciellt utsatta och att inget tyder på att möjligheten till integration och arbetsförhet skulle öka av otryggheten om att inte få återförenas med sin familj.

Kalle Larsson m.fl. (v) begär i motion 2009/10:Sf211 yrkande 19 i denna del förbättrade regler för anhöriginvandring. I motionen anges bl.a. att det inte bör införas några regler om försörjningskrav.

Bodil Ceballos m.fl. (mp) begär i motion 2009/10:Ju384 yrkande 10 i denna del ett tillkännagivande om familjeåterförening i EU. I motionen anförts att det är en mänsklig rättighet att familjen hålls samlad. Vidare anser motionärerna att restriktivare regler för anhöriginvandring, som bl.a. föreslås i det s.k. Stockholmsprogrammet, med t.ex. försörjningskrav försämrar integrationsmöjligheterna.

I motionerna 2009/10:Sf11 av Veronica Palm m.fl. (s) yrkande 2 och 2009/10:Sf9 av Kalle Larsson m.fl. (v) yrkande 2 begärs att riksdagen beslutar – under förutsättning av att yrkande 1 avslås – att 5 kap. 3 c § 6 ska lyda: en utlänning som har permanent uppehållstillstånd och har vistats legalt i Sverige i minst fyra år. Motionärerna i Sf11 anför att prövningstid och vistelsetid tillsammans kan bli mycket lång och därmed hämma i stället för att främja individens integration i samhället. I motion Sf9 anförts att handläggningstiden ofta uppgår till två eller tre år och att den faktiska vistelsetiden då kommer att bli orimligt lång.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning att migrations- och integrationspolitiken bör ses i ett bredare sammanhang där arbetet med att minska utanförskapet och stärka arbetslinjen är en prioriterad uppgift. Vidare kan utskottet konstatera att många av dem som beviljas uppehållstillstånd blir kvar på samma ort eller i samma boende, trots att boendesituationen sällan är långsiktigt hållbar. Att arbete, språkkunskaper och bostad för den egna familjen är avgörande faktorer för en god integration måste vara en utgångspunkt. Enligt utskottets uppfattning främjas även de nyanlända familjemedlemmarnas integration om anknypningspersonen integrerats i samhället genom att han eller hon är egenförsörjande och har en bostad.

Familjeåterföreningsdirektivet (2003/86/EG) anger att en medlemsstat får kräva att referenspersonen (anknytningspersonen) har bostad, sjukförsäkring och stabila och regelbundna försörjningsmedel för sig själv och familjen. Direktivet föreskriver dock att försörjningskravet inte får omfatta flyktingar vid familjeåterförening med make eller maka och underåriga barn.

Utskottet kan konstatera att det av Europeiska kommissionens rapport till rådet och Europaparlamentet av den 8 oktober 2008 om tillämpningen av familjeåterföreningsdirektivet (KOM(2008) 610) framgår att alla medlemsstater i EU utom Sverige uppställer någon form av försörjningskrav som villkor för anhöriginvandring men att utformningen varierar mellan medlemsstaterna.

Utskottet vill samtidigt poängtera betydelsen av möjligheten till familjeåterförening och vikten av att familjen hålls samlad. Försörjningskravet måste därför utformas på ett sådant sätt att det inte leder till orimliga konsekvenser för berörda barn och familjer.

Givetvis ska utläningar som är anhöriga till barn, när barnet är anknytningspersonen, kunna beviljas uppehållstillstånd utan att barnet uppfyller försörjningskravet. Inte heller bör ett försörjningskrav gälla när barn och en förälder ansöker om uppehållstillstånd med anknytning till den andra föräldern i Sverige. Ett sådant krav skulle kunna leda till orimliga konsekvenser för berörda familjer.

Enligt förslaget ska en svensk medborgare kunna ta hit anhöriga utan att ett försörjningskrav uppställs. Det skulle då strida mot likabehandlingsprincipen inom EU-rätten att införa ett försörjningskrav när anknytningspersonen är medborgare i ett annat EU-medlemsland.

När det gäller flyktingar och alternativt skyddsbehövande finns i familjeåterföreningsdirektivet bestämmelser om att medlemsstaterna, om ansökan om familjeåterförening lämnas in inom tre månader efter det att flyktingstatus beviljats, inte får uppställa ett försörjningskrav som villkor för att make eller underåriga barn ska få återförenas med en flykting. Även skyddsgrundsdirektivet medför en skyldighet för medlemsstaterna att se till att en flyktings familj kan hållas samlad. I skyddsgrundsdirektivet anges vidare kriterierna för vilka utläningar som ska beviljas status som flykting eller som alternativt skyddsbehövande. De alternativt skyddsbehövande garanteras i direktivet vissa rättigheter som liknar dem som tillkommer flyktingar. Utskottet anser i likhet med regeringen att det är önskvärt att alla som omfattas av skyddsgrundsdirektivet ska behandlas på samma sätt. Enligt utskottets mening bör således vid samtliga fall av familjeåterförening, dvs. inte enbart för makar och underåriga barn, anknytningspersoner som är flyktingar, liksom s.k. kvotflyktingar och alternativt skyddsbehövande, undantas från försörjningskravet.

Ett försörjningskrav bör inte leda till att återförening aldrig kan ske i Sverige. En möjlighet att undantas från försörjningskravet efter viss tid bör därför införas. Av praktiska skäl bör denna tid börja löpa från den dag då uppehållstillstånd beviljats, och enligt utskottets mening är fyra års vistelsetid en rimlig avvägning, särskilt som det införs en möjlighet att göra undantag från försörjningskravet om det föreligger särskilda skäl. Vid undantag på grund av särskilda skäl ska hänsyn kunna tas till såväl anknytningspersonens som sökandens situation, och en bedömning ska göras i varje enskilt fall om det finns skäl att göra undantag från försörjningskra-

vet. Utskottet delar regeringens uppfattning att ett generellt undantag för ytterligare grupper av personer skulle leda till att försörjningskravet inte får avsett resultat. Det finns inte heller några konventionsåtaganden som förpliktar Sverige att göra generella undantag för andra grupper än flyktingar.

Utskottet, som förutsätter att regeringen noga följer frågan, tillstyrker med det anförda propositionen och avstyrker motionerna 2009/10:Sf9, 2009/10:Sf10, 2009/10:Sf11, 2009/10:Sf211 yrkande 19 i denna del, 2009/10:Sf379 yrkande 14 och 2009/10:Ju384 yrkande 10 i denna del.

Övrigt om anhöriginvandring

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden bl.a. om uppskjuten invandringsprövning, en utökad möjlighet till anhöriginvandring, dna-analys och rörlighet inom EU för hbt-personer.

Jämför reservationerna 3 (v, mp) och 4 (v, mp).

Gällande ordning

Som angetts i tidigare avsnitt kan uppehållstillstånd under vissa förutsättningar beviljas en utlänning som är anhörig till en person som är bosatt i eller som har beviljats uppehållstillstånd för bosättning i Sverige. Uppehållstillstånd ska ges till en utlänning som är gift eller sambo med anknypningspersonen. Om makarna inte stadigvarande sammanbott utomlands ska uppehållstillståndet vara tidsbegränsat vid första beslutstillfället. Vidare ska uppehållstillstånd ges till en utlänning som är under 18 år och ogift om anknypningspersonen är hans eller hennes förälder eller anknypningspersonen är gift eller sambo med föräldern. Detsamma gäller i princip för ett ogift underårigt barn som adopterats eller avses bli adopterat. Uppehållstillstånd ska även ges till en utlänning som är förälder till ett ogift barn som är flykting eller annan skyddsbehövande, om barnet vid ankomsten till Sverige var skilt från båda sina föräldrar eller från någon annan vuxen person som får anses ha trätt i föräldrarnas ställe, eller om barnet lämnats ensamt efter ankomsten.

Vidare får uppehållstillstånd ges bl.a. till en utlänning som har för avsikt att ingå äktenskap eller inleda ett samboförhållande med anknypningspersonen om förhållandet framstår som seriöst och inte särskilda skäl talar mot att uppehållstillstånd ges. Även i dessa fall ska uppehållstillståndet vara tidsbegränsat vid första beslutstillfället och s.k. uppskjuten invandringsprövning tillämpas.

En utlänning som på något annat sätt än som redovisats ovan är nära anhörig till anknypningspersonen får ges uppehållstillstånd om han eller hon har ingått i samma hushåll som anknypningspersonen och det finns ett

särskilt beroendeförhållande mellan släktingarna som fanns redan i hemlandet. När det finns synnerliga skäl får uppehållstillstånd också i andra fall beviljas en utlänning som är adopterad i Sverige i vuxen ålder, är anhörig till en utlänning som är flykting eller skyddsbehövande i övrigt, eller på annat sätt har särskild anknytning till Sverige. Upphållstillstånd får även ges till en utlänning som har svenskt ursprung eller som har vistats i Sverige under lång tid med uppehållstillstånd.

När uppehållstillstånd beviljas i s.k. nyetablerade förhållanden där parterna inte stadigvarande sammanbott utomlands tillämpas således uppskjuten invandringsprövning. Detta innebär att sökanden först får ett eller flera tidsbegränsade uppehållstillstånd innan permanent uppehållstillstånd beviljas. Permanent uppehållstillstånd ges normalt efter två år men kan, om det finns särskilda skäl, ges tidigare. Upphållstillstånd förnyas normalt endast om förhållandet består. Vid prövningen får emellertid, om förhållandet har upphört, ett permanent uppehållstillstånd ges dels om utlänningen har särskild anknytning till Sverige, dels om förhållandet har upphört främst på grund av att i förhållandet utlänningen, eller hans eller hennes barn, utsatts för våld eller annan allvarlig kränkning av sin frihet eller frid, dels om andra starka skäl talar för att utlänningen ska ges fortsatt uppehållstillstånd.

Motioner

I motionerna 2009/10:Sf211 av Kalle Larsson m.fl. (v) yrkande 21 och 2009/10:Ju265 av Eva Olofsson m.fl. (v) yrkande 36 begärs förslag till lagändring för att komma till rätta med de fortsatta missförhållandena med avvisningsbeslut för kvinnor som misshandlats eller kränkts under den tvååriga prövotiden. I motionen anges att skyddet för kvinnan begränsas till fall när det varit fråga om våld eller handlingar som innebär allvarlig kränkning och att lagstiftningen inte fått tillräcklig effekt. Motionärerna erinrar om att riksdagen i mars 2006 gjorde ett tillkännagivande om att tillämpningen skulle studeras närmare i syfte att klarlägga huruvida skyddet för kvinnor och barn uppnår en godtagbar nivå.

Susanne Eberstein (s) begär i motion 2009/10:Sf276 ett tillkännagivande om behovet av en översyn av lagstiftningen om uppehållstillstånd. Motionären anger bl.a. att kvinnor som lockas hit med löfte om giftermål emellanåt råkar väldigt illa ut och att de dessutom kan tvingas lämna Sverige om förhållandet upphör inom den s.k. tvååriga prövotiden. Ambassaderna borde enligt motionären ha rätt och skyldighet att kontrollera att männen inte är dömda för kvinnomisshandel eller har satt i system att ta hit kvinnor. Människohandeln måste förhindras genom att man inte beviljar uppehållstillstånd, alternativt ger kvinnorna permanent uppehållstillstånd direkt.

I motion 2009/10:Sf334 av Kjell Eldensjö (kd) yrkande 1 begärs ett tillkännagivande om ingående av skenäktenskap. Motionären anser att den relativt enkla och snabba hindersprövningen för äktenskap i Sverige har

öppnat vägen för den som snabbt vill få uppehållstillstånd eller uppehållsrätt i EU. Fördelarna med denna enkla hinderprövning måste enligt motionären ställas mot risken för bl.a. människohandel och människosmuggling.

Kalle Larsson m.fl. (v) begär i motion 2009/10:Sf211 yrkande 19 i denna del förslag till ändring av utlänningslagen med förbättrade regler om anhöriginvandring. I motionen anges att det förekommer att barn nekas återförening med sina föräldrar trots att de lämnat in ansökan om uppehållstillstånd i god tid innan de fyllt 18 år. Den s.k. sista länken-bestämmelsen måste återinföras och möjligheterna för äldre föräldrar att återförenas med vuxna barn måste enligt motionärerna förbättras. Vidare anser motionärerna att kraven på hushållsgemenskap omedelbart innan det vuxna barnet bosatte sig i Sverige och kravet att föräldrarna måste ha ansökt om familjeåterförening inom kort tid efter att barnet fått uppehållstillstånd i Sverige ska tas bort.

Bodil Ceballos m.fl. (mp) begär i motion 2009/10:Ju384 yrkande 10 i denna del ett tillkännagivande om familjeåterförening i EU. I motionen anförs att det är en mänsklig rättighet att familjen hålls samlad. Restriktivare regler för anhöriginvandring, som bl.a. föreslås i det s.k. Stockholmsprogrammet, försämrar integrationsmöjligheterna. Motionärerna anser att anhöriginvandringen i stället bör öppnas upp för exempelvis vuxna barn och äldre föräldrar.

I motion 2009/10:U343 av Börje Vestlund m.fl. (s) yrkande 4 begärs ett tillkännagivande om förändringar av regelverket vad gäller rörlighet för samkönade par inom EU. Motionärerna anser att det är viktigt att verka för att hbt-personer som EU-medborgare ska ha möjlighet att röra sig fritt inom EU på lika villkor som övriga EU-medborgare. För detta krävs enligt motionärerna att samkönade pars relationer och familjebildning måste erkännas i samtliga medlemsstater.

I motion 2009/10:Sf332 av Bodil Ceballos m.fl. (mp) yrkande 23 begärs ett tillkännagivande om att en dna-analys ska kunna begäras av både Migrationsverket och den sökande. I dag gäller att sökanden inte har rätt att kräva att en dna-analys ska utföras i de fall Migrationsverket ifrågasätter släktskapet mellan två personer som åberopar familjeanknytning som grund för uppehållstillstånd.

Aleksander Gabelic (s) begär i motion 2009/10:Sf277 ett tillkännagivande om grunderna för permanent uppehållstillstånd. Motionären anser att den otydlighet i lagstiftningen som föreligger när det gäller bestämmelserna om uppehållstillstånd på grund av anknytning för en utlänning som har svenskt ursprung, 5 kap. 3 a § första stycket 4 UtlL, måste undanröjas.

Utskottets ställningstagande

Riksdagen gjorde på förslag av utskottet i betänkande 2005/06:SfU8 ett tillkännagivande om en översyn av tillämpningen av bestämmelsen i utlänningslagen om att fortsatt uppehållstillstånd får ges när ett förhållande upphört främst på grund av våld eller annan allvarlig kränkning. Utskottet ifrågasatte om tillämpningen av reglerna alternativt reglerna i sig gav ett rimligt skydd för makar och sambor, företrädesvis kvinnor, och barn. Vidare anförde utskottet att även om grundproblemet med våld mot kvinnor och barn inte kunde lösas inom ramen för utlänningslagstiftningen skulle lagstiftningen utformas så att den gav ett skydd för kvinnor och barn. Därför fanns det skäl att närmare studera tillämpningen av nämnda bestämmelse i syfte att klarlägga huruvida skyddet för kvinnor och barn uppnådde en godtagbar nivå. Om det visade sig att så inte var fallet borde regeringen återkomma till riksdagen med förslag till lagändring.

Regeringen har i skrivelse 2008/09:75 Redogörelse för behandling av riksdagens skrivelser till regeringen angivit att regeringen avser att vidta vissa åtgärder avseende förbättrad statistik från Migrationsverket. Frågan är under regeringens fortsatta beredning. I skrivelsen anges också att Migrationsverket den 29 augusti 2008 på uppdrag av regeringen har lämnat en redogörelse för tillämpningen av den aktuella bestämmelsen om fortsatt uppehållstillstånd.

Utskottet kan konstatera att regeringen i sitt regleringsbrev för Migrationsverket för 2010 angivit att verket senast den 31 december 2010 ska lämna en redogörelse för tillämpningen av bestämmelsen om fortsatt uppehållstillstånd i dessa fall. Redogörelsen ska avse perioden den 1 januari–31 oktober 2010 och innehålla en beskrivning av omständigheter som enskilt, eller i samverkan med andra omständigheter, legat till grund för bifalls- respektive avslagsbeslut. Migrationsverket ska även med början från samma tidpunkt redovisa statistiska data om tillämpningen av bestämmelsen inom ramen för den ordinarie månadsrapporteringen av statistik.

Enligt utskottets mening är det viktigt att understryka angelägenheten i att lagstiftningen är utformad så att den ger ett skydd för kvinnor och barn. Utskottet förutsätter att regeringen noggrant följer frågan och vill samtidigt peka på vikten av att underlag och statistik måste kunna tas fram för bedömning av tillämpningen av reglerna. Något behov av ett tillkännagivande med anledning av vad som anförts i motionerna 2009/10:Sf211 yrkande 21, 2009/10:Sf276 och 2009/10:Ju265 yrkande 36 bedömer utskottet inte föreligga. Motionerna avstyrks därmed.

I en motion anförts bl.a. att det förekommer att barn nekas återförening med sina föräldrar trots att de lämnat in ansökan om uppehållstillstånd i god tid innan de fyllt 18 år. Vidare begärs i ett par motioner att den s.k. sista länken-bestämmelsen återinförs och att möjligheterna för äldre föräldrar att återförenas med vuxna barn förbättras. Kraven på hushållsgemen-

skap omedelbart innan ett vuxet barn bosatte sig i Sverige och kravet att föräldrarna måste ha ansökt om familjeåterförening inom kort tid efter att barnet fått uppehållstillstånd i Sverige bör också tas bort.

Utskottet kan konstatera att personer som ingår i den s.k. kärnfamiljen, som för svensk del inkluderar registrerade partner och sammanboende, har en principiell rätt att få uppehållstillstånd. För övriga nära anhöriga ställs emellertid högre krav för familjeåterförening. Antingen krävs att hushållsgemenskap och beroendeförhållande mellan släktingarna förelåg redan i hemlandet eller att det föreligger synnerliga skäl för uppehållstillstånd. Utskottet finner inte skäl för riksdagen att nu göra något tillkännagivande om vidgade möjligheter till uppehållstillstånd för anhöriga utanför kärnfamiljen. Utskottet noterar vidare, liksom i betänkande 2008/09:SfU8 Migration och asylpolitik, att Migrationsverket ska ge förtur i ett ärende om den sökande, som återoppar anknytning till en förälder, kommer att hinna fylla 18 år innan ett beslut kan tas med normal handläggningstid. Eventuella brister i handläggningen i detta avseende i enskilda fall är enligt utskottets mening naturligtvis djupt otillfredsställande. Utskottet utgår från att det finns säkra rutiner för sådan förtursbehandling hos Migrationsverket. Motionerna 2009/10:Sf211 yrkande 19 i denna del och 2009/10:Ju384 yrkande 10 i denna del avstyrks med det anförda.

För s.k. nyetablerade förhållanden där makarna inte sammanbott utomlands ska uppehållstillstånd beviljas med uppskjuten invandringssprövning, och uppehållstillståndet ska tidsbegränsas. Däremot ska någon seriositetsprövning inte ske, och inte heller ska det prövas om särskilda skäl talar mot att uppehållstillstånd ges. I samband med införandet av reglerna i utlänningslagen anförde utskottet i betänkande 2005/06:SfU8 bl.a. att försöken att kringgå reglerna skulle kunna komma att öka. Utskottet angav emellertid att en ansökan ska kunna avslås t.ex. vid äktenskap mellan underåriga, när det är fråga om skenförhållanden eller om vilseledande eller oriktiga uppgifter har lämnats i en ansökan om uppehållstillstånd. Därmed borde vissa konsekvenser av förslaget om att slopa seriositetsprövningen för makar som inte sammanbott utomlands kunna undvikas. Med hänsyn härtill och då utgångspunkten i familjeåterföreningsdirektivet är att medlemsstaterna har en skyldighet att återföreina makar oavsett om det rör sig om ett etablerat eller nyetablerat förhållande ansåg utskottet att regeringens förslag fick godtas. Utskottet förutsatte dock att regeringen noggrant följde upp effekterna bl.a. av den slopade seriositetsprövningen i ärenden som gäller makar som inte sammanbott utomlands.

Utskottet gör inte nu någon annan bedömning och avstyrker med det anförda motion 2009/10:Sf334 yrkande 1.

Begreppet familjemedlem i det s.k. rörlighetsdirektivet omfattar även registrerade partner, under förutsättning att den mottagande medlemsstaten behandlar registrerade partnerskap som likvärdiga med äktenskap.

Utskottet har vid tidigare behandlingar av yrkanden om fri rörlighet för EU-medborgare och registrerade partners rätt att flytta med som make beklagat att en registrerad partner enligt direktivet inte generellt likställs med make. Utskottet har därvid, senast i betänkande 2008/09:SfU8 Migration och asylpolitik, uttalat förståelse för att arbetet inom EU med att ta fram t.ex. direktiv och förordningar innebär att medlemsstaterna från tid till annan tvingas till kompromisser. Utskottet ansåg dock att frågan inte fått en helt tillfredsställande lösning men hyste ändå visst hopp om att utvecklingen inom EU på sikt kunde komma att leda till att även dessa grupper kommer att omfattas av familjebegreppet.

Utskottet, som konstaterar att en registrerad partner till en unionsmedborgare för svenskt vidkommande ska räknas som familjemedlem enligt rörlighetsdirektivet, gör inte nu någon annan bedömning. Utskottet förutsätter att Sverige även fortsättningsvis verkar för att regelverket fullt ut görs icke-diskriminerande. Motion 2009/10:U343 yrkande 4 får med det anförda anses i huvudsak tillgodosedd och avstyrks.

I det av riksdagen godkända betänkandet 2005/06:SfU8 Genomförande av EG-direktivet om rätt till familjeåterförening samt vissa frågor om handläggning och dna-analys vid familjeåterförening välkomnade utskottet regeringens förslag om att införa en möjlighet till dna-analys i familjeåterföreningsärenden. Dna-analys ska användas bara om den primära utredningen av släktskapet inte är tillräcklig för att ansökningen, om övriga förutsättningar är för handen, ska kunna bifallas. Dna-analys ska inte erbjudas om det är uppenbart att släktskapsförhållandet inte existerar och det kan förväntas att ansökan om uppehållstillstånd därför kommer att avslås. Utskottet, som inte anser det påkallat för riksdagen att göra något tillkännagivande om ändrade regler, avstyrker motion 2009/10:Sf332 yrkande 23.

Utskottet kan inte heller finna skäl för riksdagen att göra något tillkännagivande vad gäller möjligheten att ge uppehållstillstånd till en person som har svenskt ursprung. Motion 2009/10:Sf277 avstyrks därför.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Avslag på propositionen, punkt 1 (s, v, mp)

av Veronica Palm (s), Ronny Olander (s), Siw Wittgren-Ahl (s), Kurt Kvarnström (s), Göte Wahlström (s), Magdalena Streijffert (s), LiseLotte Olsson (v) och Bodil Ceballos (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår regeringens lagförslag. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2009/10:Ju384 yrkande 10 i denna del, 2009/10:Sf9 yrkande 1, 2009/10:Sf10, 2009/10:Sf11 yrkande 1, 2009/10:Sf211 yrkande 19 i denna del och 2009/10:Sf379 yrkande 14.

Ställningstagande

Regeringen vill i propositionen införa ett helt nytt synsätt på en begränsad grupp i det svenska samhället i form av försörjningskrav vid anhöriginvandring. Många tunga remissinstanser visar dock tydligt på de många komplexa situationer som uppstår med anledning av det framlagda förslaget. Den familjesplittring under många år som kan bli följden av regeringens förslag kan knappast ses som underlag för en ökad integration i det svenska samhället. Förslaget kan i stället komma att få kontraproduktiv verkan ur integrationssynpunkt, vilket även framkommer av remissvaren. Förslaget kommer vidare att omfatta endast en liten grupp invandrade varför det snarare bör ses som ett försök att minska antalet asylsökande till Sverige. Vi anser med hänvisning till det som anförts att riksdagen bör avslå propositionen.

2. Lagförslaget, punkt 2 (s, v, mp)

av Veronica Palm (s), Ronny Olander (s), Siw Wittgren-Ahl (s), Kurt Kvarnström (s), Göte Wahlström (s), Magdalena Streijffert (s), LiseLotte Olsson (v) och Bodil Ceballos (mp).

– vid avslag på reservation 1 –

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen antar regeringens förslag i bilaga 2 till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716) med den ändringen att orden ”i Sverige med uppehållstillstånd för bosättning” i 5 kap. 3 c § 6 ska bytas ut mot ”legalt i Sverige”. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2009/10:Sf9 yrkande 2 och 2009/10:Sf11 yrkande 2 och bifaller delvis proposition 2009/10:77.

Ställningstagande

Vi anser att det inte finns skäl att införa det försörjningskrav som regeringen föreslår. Undantaget från försörjningskrav för den som haft uppehållstillstånd i Sverige i minst fyra år är dessutom alldeles för restriktivt. Med tanke på att handläggningstiden i ett asylärende ofta uppgår till två eller tre år blir den faktiska väntetiden på familjeåterförening sex eller sju år. Den i propositionen föreslagna tidsramen löper risk att hämma i stället för att främja individens integration i samhället. Om riksdagen bifaller propositionen bör tidsgränsen bestämmas till fyra års legal vistelse i Sverige. 5 kap. 3 c § UtLL bör således ges följande lydelse: en utlännings som har permanent uppehållstillstånd och som har vistats legalt i Sverige i minst fyra år.

3. Uppskjuten invandringsprövning m.m., punkt 3 (v, mp)

av LiseLotte Olsson (v) och Bodil Ceballos (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2009/10:Ju265 yrkande 36 och 2009/10:Sf211 yrkande 21 och avslår motionerna 2009/10:Sf276 och 2009/10:Sf334 yrkande 1.

Ställningstagande

Det har riktats stark kritik mot att utländska kvinnor som misshandlats av sin man under den tvååriga prövotiden för permanent uppehållstillstånd ofta har blivit utvisade från Sverige om de brutit upp från förhållandet. Tidigare införda regler till skydd för kvinnan, som begränsades till fall när det varit fråga om våld eller handlingar som innebär allvarlig kränkning, har inte fått tillräcklig effekt. Riksdagen gjorde 2006 ett tillkännagivande till regeringen om att tillämpningen av den s.k. tvåårsregeln skulle studeras närmare i syfte att klarlägga huruvida skyddet för kvinnor och barn uppnår en godtagbar nivå och att regeringen vid behov skulle återkomma

med förslag till lagändring. För att komma till rätta med de fortsatta missförhållandena med utvisningsbeslut av kvinnor som misshandlats eller kränkts under prövotiden bör regeringen snarast återkomma med förslag om lagändring.

4. Anhöriginvandring, punkt 4 (v, mp)

av LiseLotte Olsson (v) och Bodil Ceballos (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2009/10:Ju384 yrkande 10 i denna del och 2009/10:Sf211 yrkande 19 i denna del och avslår motion 2009/10:Sf277.

Ställningstagande

Det är en mänsklig rättighet att familjen hålls samlad. Anhöriginvandringen måste därför öppnas upp och bl.a. möjligheterna för äldre föräldrar att återförenas med vuxna barn måste förbättras. Den s.k. sista länkenbestämmelsen bör återinföras. Kraven på hushållsgemenskap omedelbart innan det vuxna barnet bosatte sig i Sverige och kravet att föräldrarna måste ha ansökt om familjeåterförening inom kort tid efter att barnet fått uppehållstillstånd i Sverige bör tas bort. Vidare förekommer det att ett barn nekas återförening med sina föräldrar, trots att ansökan om uppehållstillstånd lämnats in i god tid innan barnet fyllt 18 år, på grund av att barnet hunnit bli myndigt under den långa handläggningstiden. Detta är oacceptabelt och måste åtgärdas.

Särskilt yttrande

Lagförslaget, punkt 2 (v, mp)

LiseLotte Olsson (v) och Bodil Ceballos (mp) anför:

Vänsterpartiet och Miljöpartiet kommer att verka för att en rödgrön regering snarast möjligt avskaffar försörjningskravet vid anhörginvandring.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2009/10:77 Försörjningskrav vid anhöriginvandring:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716).

Följdmotionerna

2009/10:Sf9 av Kalle Larsson m.fl. (v):

1. Riksdagen avslår proposition 2009/10:77 Försörjningskrav vid anhöriginvandring.
2. Riksdagen beslutar – om yrkande 1 avslås – att 5 kap. 3 c § 6 utlänningslagen ska ha följande lydelse: en utlänning som har permanent uppehållstillstånd och som har vistats legalt i Sverige i minst fyra år.

2009/10:Sf10 av Bodil Ceballos m.fl. (mp):

Riksdagen avslår regeringens proposition om försörjningskrav vid anhöriginvandring.

2009/10:Sf11 av Veronica Palm m.fl. (s):

1. Riksdagen avslår proposition 2009/10:77.
2. Riksdagen beslutar – om yrkande 1 avslås – att 5 kap. 3 c § 6 utlänningslagen ska ha följande lydelse: en utlänning som har permanent uppehållstillstånd och har vistats legalt i Sverige i minst fyra år.

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2009

2009/10:Ju265 av Eva Olofsson m.fl. (v):

36. Riksdagen begär att regeringen lägger förslag till lagändring för att komma till rätta med de fortsatta missförhållandena med avvsningsbeslut av kvinnor som misshandlats eller kränkts av en närstående man under den tvååriga prövotiden.

2009/10:Ju384 av Bodil Ceballos m.fl. (mp):

10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om familjeåterförening i EU.

2009/10:U343 av Börje Vestlund m.fl. (s):

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om förändringar av regelverket vad gäller rörlighet för samkönade par inom EU.

2009/10:Sf211 av Kalle Larsson m.fl. (v):

19. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till ändring av utlänningslagen med förbättrade regler om anhöriginvandring i enlighet med vad som anförs i motionen.
21. Riksdagen begär att regeringen lägger förslag till lagändring för att komma till rätta med de fortsatta missförhållandena med avvisningsbeslut för kvinnor som misshandlats eller kränkts under den tvååriga prövotiden.

2009/10:Sf276 av Susanne Eberstein (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en översyn av lagstiftningen om uppehållstillstånd.

2009/10:Sf277 av Aleksander Gabelic (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om grunderna för permanent uppehållstillstånd.

2009/10:Sf332 av Bodil Ceballos m.fl. (mp):

23. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att en dna-analys ska kunna begäras av både Migrationsverket och de sökande.

2009/10:Sf334 av Kjell Eldensjö (kd):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ingå skenäktenskap.

2009/10:Sf379 av Veronica Palm m.fl. (s):

14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att försörjningskrav vid anhöriginvandring ej ska ställas.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Förslag till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716)

Härigenom föreskrivs att det i utlänningslagen (2005:716) ska införas fem nya paragrafer, 5 kap. 3 b–3 e och 27 §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

3 b §

Uppehållstillstånd på grund av anknytning till en person enligt 3 eller 3 a § får beviljas endast om den person som utlännen åberopar anknytning till kan försörja sig och har en bostad av tillräcklig storlek och standard för sig och utlännen.

3 c §

Kraven i 3 b § gäller inte om den person som utlännen åberopar anknytning till är

- 1. ett barn,*
- 2. medborgare i Sverige, annan EES-stat eller Schweiz,*
- 3. en utlännings som har beviljats uppehållstillstånd som flykting eller förklarats vara flykting,*
- 4. en utlännings som tagits emot i Sverige inom ramen för ett beslut som regeringen har meddelat om överföring av skyddsbehövande till Sverige (vidarebosättning),*
- 5. en utlännings som har beviljats uppehållstillstånd som alternativt skyddsbehövande eller har förklarats vara alternativt skyddsbehövande, eller*
- 6. en utlännings som har permanent uppehållstillstånd och som har vistats i Sverige med uppehållstillstånd för bosättning i minst fyra år.*

3 d §

Kraven i 3 b § gäller inte om sökanden är ett barn och den som barnet åberopar anknytning till är barnets förälder. Kraven i 3 b § gäller inte heller om barnets andra förälder ansöker om uppehållstillstånd tillsammans med barnet.

3 e §

Utöver vad som följer av 3 c och 3 d §§ får undantag från kraven i 3 b § medges helt eller delvis, om det finns särskilda skäl.

27 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om försörjningsförmåga och bostad av tillräcklig storlek och standard enligt 3 b §.

-
1. Denna lag träder i kraft den 15 april 2010.
 2. Bestämmelsen i 5 kap. 3 c § 3 ska även gälla en utlänning som har beviljats uppehållstillstånd som skyddsbehövande i övrigt enligt 3 kap. 3 § första stycket 3 utlänningslagen (1989:529).
 3. Bestämmelsen i 5 kap. 3 c § 5 ska även gälla en utlänning som har beviljats uppehållstillstånd som skyddsbehövande i övrigt enligt 3 kap. 3 § första stycket 1 eller på grund av yttre eller inre väpnad konflikt enligt 3 kap. 3 § första stycket 2 utlänningslagen (1989:529). Detsamma ska gälla en utlänning som har beviljats uppehållstillstånd som skyddsbehövande i övrigt enligt 4 kap. 2 § första stycket 1 eller på grund av yttre eller inre väpnad konflikt enligt 4 kap. 2 § första stycket 2 utlänningslagen (2005:716) i dess lydelse före den 1 januari 2010.